Teufelsberg FSB

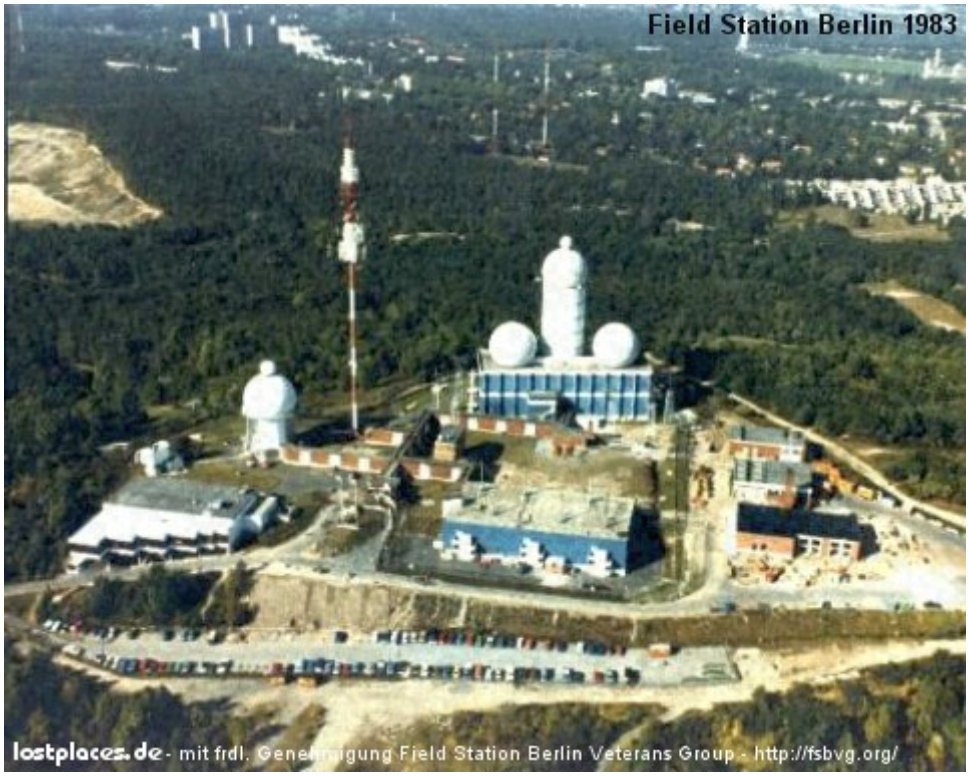
Berlin peremén, egy törmelékből emelt magaslat tetején található az egykor szupertitkos, ma már csak szellem-járta lehallgatóállomás, az **FSB**, melyet az **NSA** üzemeltetett és a **Stasi** is kémkedett utána. A legjobb történeteket a valóság írja, egy vérbeli és hamisítatlan berlini kémtörténet következik.

A második világháborút követően **Berlin**, az egykori birodalmi főváros helyén csak egy hatalmas romhalmaz emlékeztetett az egykor virágzó nagyvárosra. Eleinte szabad kézzel, majd később gépekkel kezdtek neki a legyőzött város lakói a romok eltakarításának. Az eleinte talán csak ideiglenes lerakóhelyek némelyike idővel véglegessé vált, és az ott lerakott törmelék hegyekként és örök mementóként magasodott a város felé.

Ilyen törmelékhegy volt vagy inkább lett a **Teufelsberg** (*Ördög-hegy*), mely nevét a korábbi helyén fekvő Ördög-tó után kapta. Nagyon nem hiányzott ez az eredetileg mocsaras, a városból kieső hely, ahol egy, Hitler által alapított majd földig rombolt katonai akadémia romjai árválkodtak. A romhalom évről – évre nőtt, és mire 1972-ben a lerakó lezárása mellett döntöttek, nagyjából 120 méter magasan emelkedett a vidék fölé a 26 millió köbméteres romhalom.

Ez csak az egyik volt a három, Berlin körül kiemelkedett hegyből, de jó elhelyezkedése miatt rögtön rácsapott az amerikai hírszerző hatóság – akkor még **ASA** (U.S. Army Security Agency) néven – már az 50-es években. A hegy a brit befolyási zónában volt található, mélyen az NDK határain belül, jó *„kilátással”* a *Varsói Szerződés* országaira, így tetején gyorsan felépült az angol–amerikai közös megfigyelőállomás, az **FSB – Field Station Berlin**.

A magas tornyot a brit hírszerzés, a GCHQ használta, a golflabda alakú radomok az amerikaiakhoz tartoztak. A fenti kép jobb széléről hiányzik a talán legérdekesebb készülék, a Jambalaya torony, ami akkor - 1983-ban - még nem épült meg.

Az itt folytatott kémtevékenységről nyilván nem számoltak be a hírszerző hivatalok színes és nagyalakú magazinok formájában (sem), sőt, gyakorlatilag erről a munkáról szinte semmit sem lehet tudni, nem úgy, mint a szovjet adatkábel információinak a megcsapolásáról és az azt követő botrányról (Operation gold, erről itt írtam). A kémállomáson csúcskorában egyidejűleg 1000 amerikai és 500 angol ügynök szolgált.

A lehallgatott titkos információk mellett például a repülőgépek forgalmazásából, a fel- és leszállási időkből következtetni tudtak a géptípusok fogyasztására, és így a hatótávolságukra is. Kiszűrték, hogy melyik század hol állomásozik, mekkora bevetési potenciállal rendelkezik a keleti blokk területenként. Mindenesetre a kémállomás messzire, az egykori NDK-ba is *„ellátszott”*, és fel is keltette a **Stasi**, az NDK-s állambiztonsági hivatalnak a figyelmét.

Egy **Klaus Eichner**-rel készült interjúból kiderült, hogy valódi kémjátszmák helyszíne volt az Ördög-hegy. Eichner nyugalmazott ezredes volt az egykori **Stasi Fő Hírszerzési Igazgatóság**nak (HVA – Hauptverwaltung Aufklärung) egyik elemzője.

A Stasi a besúgóit jellemzően zsarolással vagy ígéretekkel vette rá az együttműködésre, de Nyugat-Berlinben ezek a keleten bevált módszerek nem működtek. Itt pénzt, keményvalutát kellett villantaniuk, és ha kellett nekik az információ, bizony, fizetni is hajlandóak voltak.

A lehallgatóállomás környékén két besúgót is sikerült vásárolniuk. Egyikük, a kapcsolattartó **Hüseyin Yildirim** volt – kódnevén **„Blitz”** (villám). A Törökországban született bevándorló az amerikai családoknál a házak körül végzett el minden rá bízott munkát, és ápolt rendkívül jó kapcsolatokat az FSB-nél dolgozókkal. Eichner szerint jobb és feltűnésmentesebb összekötőt nála nem is nagyon találhattak volna nála.

Ő ajánlotta be a Stasi-nak **James W. Hall**-t, aki egyértelműen pénzért szállított információkat a keletnémeteknek (akik persze mindent azonnal továbbítottak a **KGB** felé). Több ezer titkos dokumentum szivárgott ki így a létesítményből egy dupla fenekű sporttáskába rejtve, a **„tudom, hogy tudod, hogy tudom”** ördögi kém-játszma szabályait követve.

James W. Hall

Az 1958-ban született elemző 1983 és 1988 között rendkívül nagy mennyiségű információt adott el a Stasi-nak. A kémkedésből származó jövedelmét nem is nagyon titkolta, meglehetősen nagy lábon élt, drága autókat vásárolt a pénzből. Amikor elöljárói a pénz forrását firtatták, leginkább egy gazdag nagynénitől származó örökséggel magyarázta hirtelen megtollasodását – melyet nem is nagyon vontak kétségbe a kémelhárítók – emberünk éveken keresztül minden szűrővizsgálaton simán átment.

360°-os panorámakép a Teufelsbergről

Miután elkerült az FSB-től, tovább folytatta kémtevékenységét, és végül, az USA-ba való visszatérte után saját magát buktatta meg, amikor egy beépített FBI ügynöknek kérkedett vagyonával és kémkedéseivel. Ezt a tevékenységét végül 40 évre értékelte a bíróság, mellesleg még 50.000 dollár megfizetésére is kötelezték Hall-t. A botcsinálta kém végül 2011-ben szabadult a kóterből.

A szintén lesittelt Yildirim elszámoltatása során kiderült, hogy csak ő – illetve hát rajta keresztül a Stasi, no meg a KGB – nagyjából 100.000 dollárral honorálta az amerikai információit. A két Németország egyesítését követően a németek „visszaszolgáltatták” az ellopott információkat, illetve azok fénymásolatait, így kiderült, hogy a keleti blokk titkosszolgálatai mintegy **13.088 oldalnyi dokumentum**mal lett okosabbak az FSB híradásai által, hogy hol is szivárognak az információik. ****

„Tudom, hogy tudod, hogy tudom”

ECHELON

Az **ECHELON**-ról már ejtettem pár szót az előző bejegyzésekben is, de hadd írjak róla itt egy kicsit bővebben (és biztos, hogy nem utoljára – már ha rajtam múlik).

A program, melynek még a még a létét is tagadja az Egyesült Államok, öt angolszász ország – Ausztrália, Kanada, Új-Zéland, az Egyesült Királyság és az Egyesült Államok – közreműködésével jött létre a 60-as években – ezért sokszor **Five Eyes** (öt szem) néven is hivatkoznak rá. Eredeti célja a keleti blokk globális lehallgatása volt a hidegháború rideg időszakában. Globalitását jól jelzi például a legfontosabb lehallgatóállomásainak elhelyezkedése:

- Hong Kong (már megszűnt, nem csoda, már nem angol terület, ugye)
- Ausztrál Védelmi Műholdkommunikációs Állomás (Geraldton, Nyugat-Ausztrália)
- **RAF Menwith Hill** (Yorkshire, Egyesült Királyság)
- **Misawa Légibázis** (Japán)
- **GCHQ Bude**, korábbi nevén GCHQ CSO Morwenstow (Cornwall, Egyesült Királyság)
- **Pine Gap** (Északi-territórium, Ausztrália – Alice Springs környékén)
- **Sugar Grove** (Nyugat-Virginia, Egyesült Államok) (megszűnt, az előző bejegyzés témája volt)
- **Yakima Képzési Központ** (Washington, Egyesült Államok) (már megszűnt)
- **GCSB Waihopai** (Új-Zéland)
- **GCSB Tangimoana** (Új-Zéland)
- **CFS Leitrim** (Ontario, Kanada)
- **Teufelsberg** (Berlin, Németország) (megszűnt 1992-ben)

A fenti, hangsúlyozottan fő állomásokon kívül még rendkívül sok egyéb állomással, illetve együttműködő állomással is rendelkezett a hatalmas lehallgatóhálózat. Az **Edward Snowden** által kiszivárogtatott dokumentumok mindenesetre nemhogy nem cáfolják, de meglehetősen árnyalják a hálózat brutális méretét (no meg meglétét, helló, USA).

Miután recsegve-ropogva összeomlott a Szovjetunió, és maga alá temette a keleti-blokkot (ami napjainkig nem is nagyon tudott onnan kikászálódni) az ECHELON is *„kisebb”* profilváltáson esett át. Azért csak kisebben, mert az ipari kémkedés soha nem állhatott messze a hálózattól, és ez a tevékenysége soha nem is korlátozódhatott a keleti-blokkra.

A feltételes mód sajnos szükséges az ebbéli tevékenységéhez, mert bár nagyon sok közvetett bizonyíték van arra, hogy a hálózat az angolszász cégek szolgálatába is szegődött, közvetlen módon ez soha nem bizonyosodott be (nahát).

Először egy brit újságíró író **Duncan Campbell** és új-zélandi társa, **Nicky Hager** tárta fel 1990-ben, hogy a kémhálózat élénken érdeklődik ipari titkok iránt, példaként a német **Enercon** áttétel nélküli szélturbináját és a belga **Lernout & Hauspie** beszédtechnológiai kutatásait hozták fel példaként, melyeknek a technológiai leírásai – khhm – gazdát cseréltek.

Ezen kívül még jó pár esetben keveredett az ECHELON jogosulatlan lehallgatási ügyekbe, ezek közül álljon itt még néhány általam kiragadott példa:

- 1983-ban a kanadai **SIS** (Security Intelligence Service) kémkedett két brit miniszter után az akkori a brit miniszterelnök **Margaret Thatcher** megbízásából
- az **NSA** több telefonhívást is rögzített **Diana hercegnő** és **Dodi Fayed** között, egészen a rejtélyes, 1997-es egy párizsi autóbalesetükig. A beszélgetéseket nemzetbiztonsági kockázatokra hivatkozva nem adták ki. Magyarázkodásuk szerint a pár nem volt közvetlen célja a lehallgatásoknak, azok csak mintegy „járulékos szerzeményként” kerültek a céghez.
- rendszeresen lehallgatták az **Egyesült Nemzetek főtitkárainak** a beszélgetéseit
- lehallgathatták 1994-ben az **Airbus** és Szaúd-Arábia nemzeti légitársasága, a **Saudia** kommunikációját, melynek részleteit aztán (teljesen etikus módon) megosztották a **McDonnell Douglas**-szel (mely ma már beolvadt a **Boeing**-be), így hatmilliárd dolláros veszteséget okozva az Airbus-nak, akik elbukták a zsíros üzletet.

Mindenesetre a németek által „visszaszolgáltatott” lehallgatási jegyzőkönyvek is jó okot adhattak a gyanúra, hogy a lehallgatások célja nem csak az NDK és a keleti blokk volt – az iratok titkosítását egyik fél sem oldotta fel, és egy harminc évig nem is várható, hogy ezek a dokumentumok napvilágra kerüljenek.

Az ECHELON működését a botrányok nem is annyira rengették meg, mint a technológia fejlődése és a kommunikációs technológia változása. 2006-ra az adatforgalom 99%-a száloptikás rendszerekbe terelődött át. Az ECHELON sorban szüntette meg a műholdas és rádiókommunikációs lehallgatóállomásait, erre a sorsra jutott az előző bejegyzésben kitárgyalt **Sugar Grove** csakúgy, mint a berlini **Teufelsberg**.

Az állomás technikáját leszerelték és elszállították, az épületeket pedig sorsukra hagyták. Magára a hegyre többször is bejelentkeztek ingatlanfejlesztők, de mindannyiszor el is buktak az ötleteikkel. Jelen állás szerint a hegy egyfajta rekreációs – kirándulós – siklóernyős központként megmaradt a berlinieknek, tetején a lehallgatóállomás pedig a közelmúltban műemléki védelmet kapott, talán nemsokára már múzeumként fogadhatja majd látogatóit.

Az ECHELON pedig, ne legyen efelől kétségünk – továbbra is él és virul, talán nem ezen a néven, de szorgosan és gondosan gyűjtögeti adatainkat és titkainkat. Arról se feledkezzünk meg, hogy az ez csak az angolszászok rendszere, amiről azért elég sok információ tudódott ki az utóbbi években.

A kínaiak és az oroszok hasonló tevékenységéről sokkal kevesebb információval rendelkezünk például, és akik tudnának is szivárogtatni, nem biztos, hogy kedvelik és bírják is a polóniumos teát.

Ajánló

Hasonló jellegű bejegyzéseket a **A szovjet imperium romjain** tag alatt talál:

• A 18-as járat	2026/08/05 13:16	Vámos Sándor
• A 23. emelet rejtélye	2026/06/26 22:42	
• A Honecker-bunker	2026/06/26 22:43	
• A jégbe fagyott időzített bomba: Novaja Zemlja	2026/09/23 16:01	Vámos Sándor
• A kommunista UFO	2026/06/26 22:43	
• A moszkvai Metro–2 legendája	2026/06/26 22:43	
• A Poligon	2026/06/26 22:43	
• A Világ valódi csodái	2026/06/26 22:45	
• A Volga Atom és az atomautók elfeledett őrülete	2026/09/28 21:03	Vámos Sándor
• Az Aralsk-7 „halvaszületett” szigete	2026/06/26 22:43	
• Az elhagyott szovjet nukleáris világítótornyok	2026/06/26 22:43	
• Az NDK utolsó halálraítéltje	2026/06/26 22:43	
• Csernobil árnyéka: Negyven évvel a katasztrófa után	2026/06/26 22:43	
• Csernobil és Putyin katonái	2026/06/26 22:43	
• Csónakokkal az anyahajó ellen – a Millennium Challenge 2002 gyakorlat	2026/06/26 22:45	

• Hogyan lett Kínának repülőgép-hordozója?	2026/06/26 22:44	
• Majak	2026/06/26 22:45	
• Probstzella – végállomás	2026/06/26 22:46	
• Projekt 506	2026/06/26 22:46	
• Sztálin elfeledett vasútja	2026/06/26 22:46	
• Teufelsberg FSB	2026/06/26 22:46	
• Whiskey on the rocks	2026/08/12 11:34	Vámos Sándor
• Ördögnyál	2026/10/07 18:16	Vámos Sándor

Ez egy elfeledett sarka a netnek, örülök, hogy sikerült elvetődnöd ide!

Továbbra is keresek megjelenési lehetőséget az írásaim számára. Ha esetleg van ötleted, oszd meg velem! Elérhetőségeim az Impresszumban találhatók.

A passport.blog jelenlegi egyetlen megjelenési lehetősége a Facebook. Ha értesülni szeretnél az új bejegyzésekről, kövesd a Bolyongó Facebook oldalt.

Ha szeretnéd a bejegyzést kinyomtatni, vagy önálló formában menteni, ennek a legegyszerűbb módja a PDF formába konvertálás. Ezt a jobb oldali, fentről negyedik (Adobe) ikonnal teheted meg.

Eddigi bejegyzések a bolyongó.hu-n

Az összes bejegyzés ABC-be rendezett indexe itt található. A blog helyekhez köthető bejegyzései a google.maps térképen is megtalálhatók: A világ valódi csodái. A mostanában a blogon megjelent írások a főoldalon jelennek meg.

2026/05/28 18:05

Források

Wikipedia: James Hall III
Wikipedia: ECHELON
deutschlandradiokultur.de: Drei Schichten Lauschangriff
dasalte: NSA Field Station Teufelsberg - a late post mortem
Wikipedia: Teufelsberg

kémkedés, érdekes történet, 2017, hidegháború, varsói szerződés, berlini fal, lehallgatás, kém, világjáró, Nyugat-Berlin, Berlin, Echelon, KGB, NDK, Boeing, NSA, FSB, Edward Snowden, A szovjet impérium romjain, Stasi, ASA, Teufelsberg, GCHQ, Klaus Eichner, HVA, Hüseyin Yildirim, Blitz, James W Hall, SIS, világjáró, történelem

Bejegyzésmegtekintések száma: 173

From:
https://mail.bolyongo.hu/ - **bolyongó**

Permanent link:
https://mail.bolyongo.hu/doku.php?id=passport:teufelsberg_fsb

Last update: **2026/08/05 01:08**